

BOSKO TODOROVIĆ iz Bakinaca
sada u Krnetama, p. Bos. Aleksandrovac
opš. Laktaši

Nosilac "Spomenice 1941" br. 9045

Arhiv Bos. krajine B. Luka

ABK

Iznosi sjećanja na

DANILO BORKOVIĆA

komesara III čete III batalj. Drugog krajiškog odreda

Danilo Borkovića učitelja iz Turjaka upoznao sam prvih dana ustanka 1941. godine na Kozari, jer je on bio jedan od organizatora ustanka u Potkozarju. Od decembra mjeseca 1941. godine bili smo zajedno u istoj četi, tj. kada je formirana ~~III četa~~ u Grbavcima pod Kozarom II četa. Koncem decembra 1941. g. formirana je III četa pa smo obadvojica prešli u III četu.

Priliko reorganizacije ove jedinice (pogibija nekih drugova ili odlaska na drugu dužnost) kada je 13.3.1942. godine otišao komandir naše čete Nikola Rončević, za komandira je tada došao Ostoja Vignjević, a za komesara Danilo Borković, na mjesto dotadašnjeg komesara Atifa Topića, koji je otišao na novu dužnost. Uskoro, nakon mjesec dana ranjen je i naš novi komandir Ostoja Vignjević, pa je na dužnost komandira čete došao Ljuban Aćimović iz Knežpolja.

I komandir čete Aćimović i komesar čete Borković ostali su mi u živom sjećanju kao hrabri borci, dobri drugovi i rukovodioci, koji su se zajedno sa svojim borcima herojski borili. Ja sam u toj četi bio mitraljezac teškog mitraljeza (zvali smo ga "Švarc loze") i bio sam stalno vezan uz njih, a naročito poslije prijema za člana SKOJ-a.

Nekako u isto vrijeme kada su ova dvojica došla za rukovodioce u četi, primljen sam za člana SKOJ-a sa još 10 (deset) drugova. Među njima su bili: Knežević Mićo i Gvozderac Pero iz Bakinaca, Vranješ Ljubo i Todorović Ljubo iz Romanovaca, Ristić Dušan iz Miljevića, neki Suvajac iz Miloševa Brda, dok se drugih imena ne sjećam. Sekretar ove organizacije SKOJ-a bio je Todorović Ljubo iz Romanovaca. Od čitave ove grupe pored mene preživjeli su još: Knežević Mićo iz Bakinaca i Vranješ Ljubo iz Romanovaca.

Formiranje organizacije SKOJ-a, njena organizaciona čvrstoća, organizovan rad i politička aktivnost, djelo su Danila Borkovića, komesara III čete III bataljona Drugog krajiškog odreda, koji je bio sekretar Partijske organizacije u ovoj četi. U četi je bilo mnogo

divnih drugova, hrabrih boraca, od kojih su mnogi položili svoje živote u NOB-i. Međutim, od svojih posebno mi je ostao u sjećanju komandir Aćimović i komesar Borković, ali ću poseban osvrt dati na komesara Borkovića, koji je za mene bio i ostao borac i heroj. On je za nas borac bio sve: borac i rukovodilac, učitelj i vaspitač, drug i komunist. On nas je i stručno i politički učio i vaspitavao. Upoznavao nas sa ciljevima NOB-e, značaju borbe za naš narod, o bratstvu i jedinstvu naših naroda i potrebi zajedničke borbe protiv neprijatelja.

Mi članovi SKOJ-a vrlo često smo se tajno sastajali. Jednoga dana, koncem aprila 1942. godine komesar Borković odredio je mene i Ljubu Vranješa da se javimo u štab našeg III bataljona, jer treba da idemo na novu dužnost. Nas dvojica smo došli, vojnički pod oružjem i javili se Joci Marjanoviću, koji je bio komesar III bataljona (komandant bataljona bio je Mirko Pekić)

Po dolasku u štab bataljona u Gornjim Podgrađima, komesar Marjanović zadržao nas je desetak dana na kursu. On nas je na kursu o svemu temeljito upoznavao: o ciljevima NOB-e, o tome da će se formirati nove čete i jedinice, da u njima treba da budu dobri rukovodioci i kakvi bi trebao da budu ti rukovodioci. Na kraju kursa rekao nam je da smo mi budući komesari četa, jer smo dobri i provjereni borci, članovi SKOJ-a i sa četiri razreda osnovne škole, a da se sada vratimo u svoju jedinicu dok nas ne pozovu. Sve ovo bila je tajna za ostale borce u našoj četi. Do poziva na novu dužnost, odnosno formiranja novih četa i jedinica nije tada ni došlo, jer je to omela poznata ofanziva na Kozaru, koja je počela padom Prijedora u ruke neprijatelja, a kojega su naše jedinice bile zauzele 16. maja 1942. godine.

Mislim da je to bilo 4 i 5. jula 1942. godine na Ravnom Gaju, na proboju naših jedinica, gdje je naša III četa bila raspoređena. Poslednju noć uoči polaska iz Miječanice prema neprijatelju, naš komandir Aćimović i komesar Borković, hrabрили su nas borce i rekli da se nećas moramo probiti u Grmeč. Još su rekli: ako neko bude ranjen neka ne ide neprijatelju živ u ruke, nego neka se sam ubije.

Međutim, mi nismo znali da je ovaj neprijatelj pojačao svoje snage, jer je tu prethodne noći bilo teških borbi, tako da su tu silni boreci izginuli. U suton smo pošli iz Miječanice prema neprijatelju. U blizini je pala topovska granata i od nje su poginuli mitraljezac Šinik i moj rođak Rade Todorović iz Vilusa. Neprijatelj

je pucao i tukao iz svih oruđa i oružja, a mi smo se sve više približavali bez pucanja. Prišli smo na 200 metara, otvorili vatru i jurišali na neprijatelja. Neprijateljski mitraljezi sjeku, drugovi ginu, vuđemo jedan drugog. Dva puta smo se povraćali nazad po stotinak metara. Borba je takva da bi rekao da zemlja gori.

Treći put, komandir Aćimović i komesar Borković naredjuju juriš. Borci III čete su u njihovoj neposrednoj blizini. Komandirov krupni glas nadjačava pakleni okršaj i okuplja borce oko sebe, što je neprijatelju omogućava^{lo} sigurnije pogotke. Već smo pred samim njemačkim rovovima, borci padaju. Zora je. Nijemci osvjetljavaju naš položaj i onda vidim: lijevo od mene na nekoliko metara pada naš komesar Borković. Neprijateljski teški mitraljez prebilo mu je obe noge. Bez razmišljanja, on u trenu puca sebi u slijepoočnicu. Istovremeno zateturao se i komandir Aćimović i ne može se više dići. I on se ubija, tako da istovremeno ostanu oba dvojica mrtvi. Mi smo se već izmješali sa Švabama i tuđemo se kundacima. Sviđa i vidi se da nema više hrabrih rukovodilaca čete, ni komandira Aćimovića, ni komesara Borkovića.

Kako smo izmješani sa Švabama, neznamo idemo li naprijed ili nazad. Neki idu nazad, naročito borci iz istočnih Botkozarskih^{SS}, kojima je ovo nepoznat teren. Ovdje je ostalo mnogo mojih dragih drugova iz djetinjstva, kao i onih sa kojima sam se kasnije našao i upoznao u Narodnooslobodilačkoj vojsci od prvih dana ustanka. Sa našim hrabrim rukovodiocima komandir Aćimovićem i komesarom Borkovićem u proboju na Kozari 4/5 jula 1942. godine palo je u borbi još mnoge hrabrih boraca i ostalo na vječnoj straži, od kojih ću spomeniti samo neke: Jeremić Čedo, Borović Miloš, Kovačević Dimitrije, Maričić Rajko, Kovačević Brkić Pero iz Bakinaca, Vrhovac Draže iz Gornje Jurkovice, Kovačević Uroš i Ristić Dušan iz Miljevića, Balaban Jane iz Laktaša, Bojanović Ilija i Šolaja Rajko iz Seferovaca, Vidović Ostoja iz Mašića, Sladojević Milan iz Jazovca, braća Badić Pero i Branko iz Krneta, Ljepojević Ilija iz Vilusa i mnogi drugi. Moram napomenuti da je u ovoj četi bilo najviše boraca iz Bakinaca i Romanovaca od kojih je najviše poginulo na Kozari (samo Bakinci dali su 30 boraca) U ovom okršaju nije se znalo ko više je više dobio ili izgubio. I ako je neprijatelj bio bio to i više puta jači i njihovi su mnogi ostali pogođeni pođ naših hrabrih boraca i heroja komesara Danila Borkovića.

Pogibijom naših hrabrih rukovodilaca komandira Aćimovića i komesara Borkovića, prestala je da postoji naša III četa, III bataljona Drugog krajiškog odreda, a malobrojni preživjeli borci iz ove čete

priključili su se drugim jedinicama. U ovom proboju bio sam i ja ranjen, ali sam bio pokretan što me je i spasilo.

Kada se god sjetim Borkovića Danjla hrabrog komesara, a takođe i komandira Adimovića, pitam se: zašto oni nisu Narodni heroji? Oni su se herojski borili kao istinski narodni borci i heroji. I bez obzira što nisu znanično proglašeni Narodnim herojima, oni su za mene bili i ostali HEROJI! Tako sam ja vidio i doživio svoga komesara Danila Borkovića i često ga se sjetim sa dužnim poštovanjem i ponosom što mi je bio rukovodilac.

Moram napomenuti da su svi datumi navedeni u ovom sjećanju tačni, jer su kao važni događaji u mom životu ostali mi u trajnom sjećanju.

Krnete, avgusta 1980. godine,

T. Boško

Todorović Boško